Linh Dao & Pavla Hanáčková

KLEINE BEESTJES WORDEN GROOT

HOE DIEREN VOOR HUN BABY'S ZORGEN

Uitgeverij Holland - Haarlem

Inhoudsopgave

DE KINDERTIJD VAN DIEREN 4
KEIZERPINGUÏNS 6
AMERIKAANSE ALLIGATORS 8
RODE REUZENKANGOEROES 10
CHIMPANSEES 12
KNOBBELZWANEN 14
INDISCHE OLIFANTEN 16
GIRAFFEN 18
KOEKOEKEN 20
PIJLGIFKIKKERS 22
ZEEHONDEN 24
STOKSTAARTJES 26
ZEEPAARDJES 28
ZADELJAKHALZEN 30
WILDE KONIJNEN 32
HONINGBIJEN 34

DE KINDERTIJD VAN DIEREN

Heb jij je wel eens afgevraagd hoe de kindertijd van een dier eruitziet? En hoe dierenouders voor hun jongen zorgen? Ze beschermen hun kinderen tegen vijanden en leren hun tegelijkertijd alles wat nodig is om te overleven. Het is wel een beetje hetzelfde als bij mensen. Jonge dieren zijn weerloos en afhankelijk van hun ouders.
Als het gaat om zorgzaamheid, scoren zoogdieren vrijwel altijd het beste. Dat komt doordat ze hun kinderen moedermelk geven. Maar sommige vissen, reptielen, amfibieën, vogels en insecten zijn ook toegewijde ouders. En er zijn zoogdieren die helemaal niet zo goed voor hun jongen zorgen.

WIE ZORGT ER VOOR ONS?

In de dierenwereld spelen de vaders meestal geen rol bij het grootbrengen van hun kinderen. Ze maken een vrouwtje zwanger en gaan daarna weer verder met hun eigen leven. Het is aan de moeders om de jongen te beschermen, te voeden en ze groot te brengen. Maar er zijn ouderparen die de zorgtaken keurig verdelen. Pinguïns bijvoorbeeld zijn hier heel slim in. Ook zeepaardjes zijn een uitzondering op de regel – de mannetjes dragen de jonkies in hun buidel totdat ze geboren worden. ◄

JEUGDHERINNERINGEN

De kindertijd van een dier varieert van een aantal jaar, zoals bij chimpansees, tot slechts een paar maanden of weken. Dat hangt van verschillende dingen af: hoe ontwikkeld het dier is bij de geboorte; in welke omgeving het woont, of er maar één ouder is of dat het in een kudde opgroeit. Zo worden baby's van een buideldier geboren als ze nog nauwelijks ontwikkeld zijn. Ze moeten daarom nog lange tijd in de buidel van hun moeder blijven om melk te drinken en te groeien. Bij zebra's en giraffen is het andersom: binnen een uur na hun geboorte kunnen ze al lopen – anders zouden ze niet overleven in het harde klimaat van de savanne. ►

MET HOEVEEL ZIJN JULLIE?

Kuddedieren worden anders grootgebracht dan dieren die alleen leven. De zorgtaken worden verdeeld: oma's, oudere broers en zussen en zelfs verre tantes worden ingeschakeld om een handje te helpen met de kleintjes. Zo gaat het bij olifanten, wolven en stokstaartjes. Het voordeel is dat ze elkaar door samen te werken goed kunnen beschermen tegen gevaar. Dieren die niet in een kudde leven, hebben alleen een partner nodig om te paren. De rest regelen ze zelf. Dat is bijvoorbeeld zo bij alligators: een moederkrokodil doet alles alleen. ▼

SLECHT OUDERSCHAP?

Niet elk moederdier is toegewijd en liefdevol. Er zijn moeders die hun jongen meteen na de geboorte in de steek laten. Het kan nog erger... wat denk je van dieren die hun eigen jongen opeten? Hoewel dit afschuwelijk klinkt, is er vaak wel een goede reden voor. De meeste babydieren komen ter wereld met een aangeboren instinct. Dat betekent dat ze uit zichzelf weten wat ze moeten doen. Maar soms wordt een jonkie geboren terwijl er geen voedsel is. Of het is ziek en te kwetsbaar om te overleven. Het kan zijn dat de ouders dan ingrijpen. ▲

OPVOEDSTIJL

De meeste dierenouders leren hun kinderen alles om te kunnen overleven: hoe ze aan eten moeten komen, zichzelf beschermen tegen gevaar, of hoe ze zelf voor jonkies moeten zorgen. Sommige ouders, zoals chimpansees of scholeksters, doen voor hoe je een noot of ei moet kraken. Roofdieren in een roedel dagen hun jongen uit om te vechten, want dat moeten ze leren! Ze oefenen ook met jagen. En nu maar hopen dat de kleintjes alles onthouden! ◄

KEIZERPINGUÏNS

EEN FAMILIE VAN WELOPGEVOEDE HEREN

Als je deze knappe heren tegenkomt, mag je je petje wel afnemen! Niet alleen omdat ze er zo goedgekleed uitzien in hun mooie zwart-witte rokkostuum, maar ook omdat ze zo fantastisch voor hun gezin zorgen. Zelfs onder de meest uitdagende omstandigheden - alsof het niets is! Kou, honger, vijanden: niets weerhoudt keizerpinguïns ervan hun baby-pinguïns groot te brengen en ze voor te bereiden op een leven in de barre wildernis van het Antarctische poolgebied.

ALLES BEGINT MET EEN EI

Wanneer moeder-pinguïn een ei heeft gelegd, rolt ze dat naar de voeten van vader. Zelf vertrekt ze voor een reisje naar de zee. Ze is uitgehongerd en gaat langdurig op jacht. Het uitbroeden van het ei is de taak van het zorgzame mannetje. Als de tijd rijp is, komt de eerste baby-pinguïn uit het ei en begint meteen te schreeuwen. Door het kabaal worden de andere baby's opgeschrikt en komen ook uit het ei. Dankzij deze slimme truc van de natuur, worden alle baby-pinguïns in een kolonie min of meer tegelijk geboren! ◄

DE OPPAS

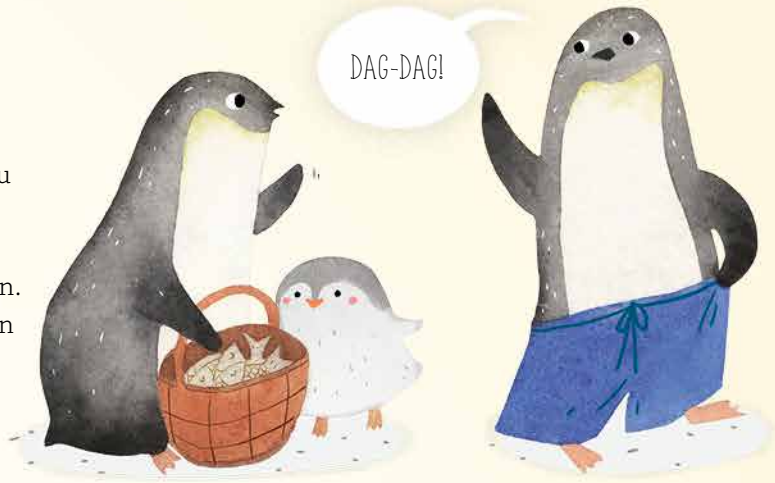
De vader zorgt full time voor zijn kroost. En die taak neemt hij heel serieus! Zolang de baby nog in het ei zit, houdt hij het ei lekker warm op zijn voeten en beschermt het met een huidplooi van zijn buik. Zo zorgt hij ervoor dat het ei niet op de koude bevroren grond ligt en het ook niet weggeblazen kan worden door de ijzige wind. Zodra de baby is geboren, voedt hij het jonkie met een soort dikke pap die in zijn eigen maag gemaakt wordt. Samen met alle andere vaders vormt hij een groep, zodat ze elkaar warm kunnen houden. ►

WISSELING VAN DE WACHT

Hoera, na ongeveer twee maanden is mama weer thuis! Dat is het teken voor de vader dat het tijd is voor een wisseling van de wacht. Nu is het zijn beurt om zich lekker vol te eten in de zee. Hij heeft tijdens de afwezigheid van zijn vrouw al de helft van zijn gewicht verloren. Hij heeft dus wel zin in zijn uitstapje. Intussen geeft moeder de kleintjes hun eerste echte maaltijd: stukjes vis die ze heeft gevangen. ►

DE EERSTE STAPJES

Zodra de kleintjes groot genoeg zijn om de warmte van hun moeder te verlaten, moeten ze op eigen benen leren staan – letterlijk. Om te leren lopen, oefenen ze eerst door mee te lopen op de voeten van hun moeder. Daarna gaan ze het zelf proberen: ze waggelen als dreumesen en kukelen ook makkelijk omver. Gelukkig doet dat geen pijn omdat ze een donslaag hebben. Ze kijken goed naar moeders loopje, doen haar na en dan zijn ze er ook helemaal klaar voor! ◄

TIJD VOOR DE ZEE

Zes maanden na hun geboorte is de puberteit voorbij. Vanaf dat moment krijgen de jonge pinguïns geen voedsel meer van hun moeder. Tijd om de zee in te gaan! Ze glijden op hun buik het water in en gaan met hun ouders op jacht naar eten. Inmiddels zijn ze al volleerde zwemmers en duikers. Het zal niet lang duren voor ze deze kennis zelf weer zullen doorgeven aan hun eigen kinderen. ▼

HOE ZIT MIJN HAAR VANDAAG?

Opgroeiende pinguïns veranderen heel snel van uiterlijk. Bij de geboorte lijken ze op een pluizig donsballetje; in de puberteit zien ze eruit als een ruige rockstar en eenmaal volwassen hebben ze de looks van een deftig persoon – en hun pak is gegarandeerd waterproof! ▲